

УДК 378.046.4: 004 (045)

Олександра СОЛОГУБ

ORCIDiD: 0000-0003-4781-2973

методист науково-методичного центру викладання інформатики, інформаційно-комунікаційних технологій та дистанційного навчання Хмельницького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, м. Хмельницький

МОДЕЛЬ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МЕТОДИСТІВ РЕГІОНАЛЬНИХ СЛУЖБ У ПРОЦЕСІ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

Анотація. У Законі України «Про освіту» однією з ключових компетентностей, необхідних сучасній людині для успішної життєдіяльності, визначено інформаційно-комунікаційну. Проте неможливо сформувати ключових компетентностей в учнів, не сформувавши їх у вчителів та у тих, хто їх навчає і здійснює методичний супровід. У статті порушується проблема розвитку інформаційно-комунікаційної компетентності методистів регіональних служб – районних (міських) методичних кабінетів (центрів), методичних служб об'єднаних територіальних громад. Автор аналізує останні дослідження з цього питання, подає перелік нормативно-правових документів, на основні положення яких спирається у своїй роботі, обґрунтовує концептуальну модель розвитку ІКТ компетентності методичних працівників у процесі підвищення кваліфікації. У роботі визначені та охарактеризовані складники моделі: мотиваційно-цільовий, теоретико-методологічний, змістово-технологічний та діагностико-результативний. Автор актуалізує мету розвитку ІКТ компетентності методистів, описує обрані принципи та підходи до організації процесу підвищення кваліфікації методичних працівників; обґрунтовує вибір змісту, форм, технологій професійного розвитку методистів; характеризує рівні сформованості ІКТ компетентності методичних працівників (базовий, поглиблений, професійний та експертний). Увага приділяється факторам оцінювання рівня розвитку ІКТ компетентності за видами діяльності методиста з інформаційно-комунікаційними технологіями: розуміння ролі інформаційно-комунікаційних

технологій в освіті; базовий рівень володіння інформаційно-комунікаційними технологіями; використання інформаційно-комунікаційних технологій у професійній діяльності; використання інформаційно-комунікаційних технологій для здійснення оцінювання та моніторингу якості освіти; сприяння формуванню ІКТ компетентності педагогічних працівників; організація співпраці педагогічних працівників засобами інформаційно-комунікаційних технологій; професійний розвиток. Перспективу подальших досліджень автор вбачає в обґрунтуванні технологічних аспектів реалізації моделі розвитку ІКТ компетентності методистів регіональних служб у процесі підвищення кваліфікації.

Ключові слова: інформаційно-комунікаційна компетентність, методист регіональної служби, модель розвитку ІКТ компетентності, підходи до розвитку ІКТ компетентності, технології професійного розвитку, фактори, компоненти ІКТ компетентності методистів.

Вступ. Формування суспільства знань з планетарно-космічним світоглядом, що вирізняється, на відміну від інформаційного суспільства, більш широкими соціальними, етичними й політичними параметрами, громадяни якого поважають інші культури, ефективно співпрацюють і прогресивно розвиваються, пов'язують з четвертою промисловою революцією та формуванням Суспільства 4.0 [1].

Нині для молоді важливо не лише оволодіння певними технологіями, а здатність навчатися, формувати нові компетентності, готовність кардинально змінювати сферу діяльності, критично мислити, вміти працювати в команді. Тому одним із головних завдань сучасної освіти є розвиток інформаційно-комунікаційної компетентності всіх учасників освітнього процесу. Проте, на думку науковців, «проблемою сучасної освіти в Україні є те, що підготовку майбутнього покоління здійснюють люди, які виросли, навчалися і мають значний практичний досвід життя в індустріальному суспільстві, якого практично вже не існує. Це створює значні проблеми такі, як перевантаження учнів, зменшення у них навчальної мотивації, виникнення конфліктних ситуацій. Таким чином, перепідготовка

педагогічних працівників набуває особливого значення. І в першу чергу це стосується всіх служб і інституцій, що займаються формуванням професійної компетентності вчителів, підтримкою їх методичного рівня» [5, с. 3]. За таких умов стає все більш актуальним питання підготовки в процесі підвищення кваліфікації методистів регіональних служб (методичних працівників районних (міських) методичних кабінетів (центрів), методичних служб об'єднаних територіальних громад) – андрагогів, покликаних готувати вчителів до роботи в умовах реалізації Концепції «Нова українська школа».

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Шляхи підвищення кваліфікації педагогічних та керівних кадрів у системі неперервної освіти відображено в працях І. Грішиної, В. Гуменюк, Л. Даниленко, Г. Єльнікової, Н. Клокар, А. Кузьмінського, В. Лугового, Н. Любченко, Н. Протасової, Т. Сорочан та ін. Професійний та особистісний розвиток андрагогів на засадах компетентнісного підходу досліджували Н. Бібік, О. Бондарчук, Ю. Завалевський, І. Зязюн, О. Карамушка, В. Кремень, Л. Лук'янова, Н. Ничкало, В. Олійник, М. Романенко, О. Савченко та ін. Тенденціям розвитку сучасної освіти в інформаційному суспільстві присвячені праці В. Бикова, І. Воронькової, Р. Гуревича, М. Жалдака, Н. Морзе, В. Олійника, Ю. Рамського, В. Осадчого та ін. Проблеми модернізації системи підвищення кваліфікації в сучасних умовах відображені в працях М. Кириченка, В. Сидоренко, М. Скрипник, Т. Сорочан та ін. Професійну компетентність методиста розглядали у своїх дослідженнях Л. Васильченко, В. Дивак, Я. Катюк, Л. Набока, Н. Ручинська, В. Пуцов, М. Скрипник та ін. Моделі методичної роботи описані в працях О. Василевської, Г. Данилової, О. Зайченко, Б. Качура. Проблеми стандартизації ІКТ-компетентності, підготовки керівних і педагогічних кадрів освіти до використання інформаційно-комунікаційних технологій (далі – ІКТ) в освітньому процесі

обґрунтовано в роботах В. Бикова, Б. Гершунського, М. Гриньової, А. Єршова, Ю. Жука, М. Жалдака, Л. Забродської, В. Лапінського, А. Кочаряна, С. Литвинової, Н. Морзе, О. Овчарук, В. Олійника, Ю. Рамського, О. Самойленка, О. Спіріна, Л. Чернікової, міжнародних документах ЮНЕСКО, Європейської комісії, ISTE та ін. Проте, незважаючи на певне наукове підґрунтя, проблеми розвитку ІКТ-компетентності методистів регіональних служб висвітлені недостатньо.

Формулювання цілей статті. Мета статті – обґрунтувати концептуальну модель розвитку інформаційно-комунікаційної компетентності методистів регіональних служб у процесі підвищення кваліфікації. Завдання статті: опис принципів та підходів до організації процесу підвищення кваліфікації методичних працівників; обґрунтування вибору змісту, форм, технологій професійного розвитку методистів; характеристика рівнів розвитку інформаційно-комунікаційної компетентності методичних працівників.

Виклад основного матеріалу дослідження. Розроблена нами модель розвитку інформаційно-комунікаційної компетентності методистів регіональних служб (рис. 1) ураховує основні положення Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про загальну середню освіту», Указу Президента України «Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року», Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій», Положення про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних і науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів, Концепції розвитку педагогічної освіти, Концепції «Нова українська школа», Галузевої концепції розвитку неперервної педагогічної освіти, Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні, Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018–2020 роки, Декларації принципів «Побудова інформаційного

суспільства – глобальне завдання в новому тисячолітті» та ін.

Виділяємо такі головні складники моделі: мотиваційно-цільовий; теоретико-методологічний; змістово-технологічний та діагностико-результативний.

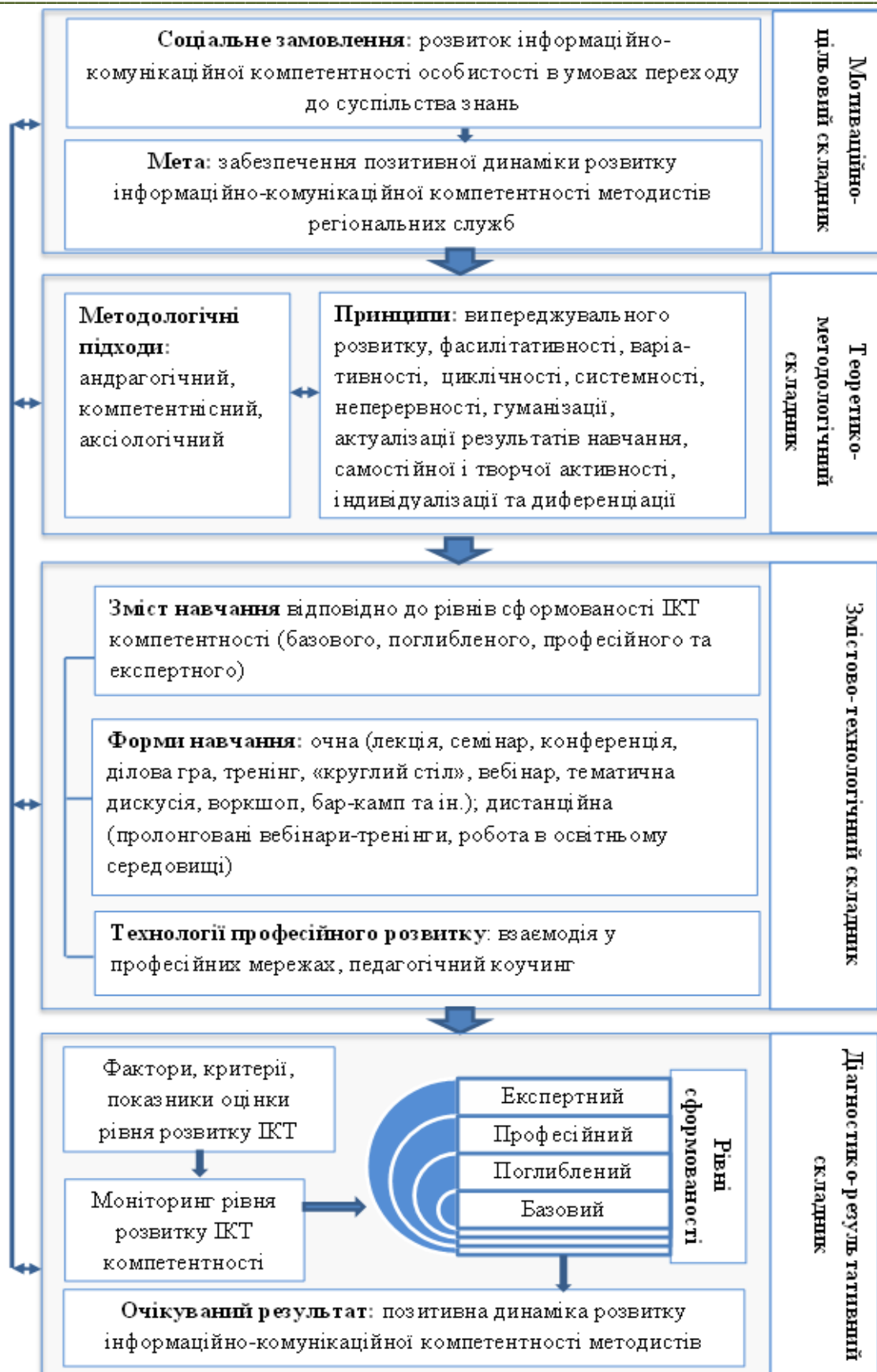

Рис.1. Модель розвитку інформаційно-комунікаційної компетентності методистів регіональних служб

Мотиваційно-цільовий складник передбачає формулювання цілей та завдань, що визначаються з потреб: соціального замовлення на розвиток інформаційно-комунікаційної компетентності особистості в умовах переходу до суспільства знань; потреби в розвитку ключових професійних компетентностей педагогічних працівників в умовах реалізації Концепції «Нова українська школа». Метою розвитку ІКТ компетентності методиста регіональної служби є підготовка вмотивованого творчого методичного працівника, здатного до саморозвитку, ефективного використання інформаційно-комунікаційних технологій у власній професійній діяльності та для навчання вчителів, організації співробітництва та комунікації між ними; готового до виконання ролі андрагога, менеджера професійного росту педагогів, який розуміє їхні потреби в оволодінні інноваційними педагогічними технологіями та інструментами для роботи з учнями; здатного до створення нових продуктів із використанням інформаційно-комунікаційних технологій, а також до участі у формуванні освітньої політики у сфері інформатизації не лише в установі, де він працює, але й у країні та поза її межами.

Теоретико-методологічний складник відображає обрані нами підходи, на засадах яких, на нашу думку, має ґрунтуватись процес розвитку ІКТ компетентності методистів регіональних служб у процесі підвищення кваліфікації, — андрагогічний, компетентнісний та аксіологічний. Андрагогічний підхід розкриває шляхи вдосконалення освітнього процесу в системі підвищення кваліфікації з урахуванням психофізіологічних, соціальних особливостей дорослої людини, її життєвого досвіду та освітніх потреб.

Підвищення фахового рівня освітян залежить від взаєморозуміння, прагнення до співпраці з викладачем, оптимального вибору андрагогом навчальних стратегій і методик у конкретній ситуації. Компетентнісний

підхід науковці трактують, як такий, що зумовлює переорієнтацію процесу навчання, спрямованого на отримання знань, на процес розвитку компетентностей педагогічних працівників, що сприяють їхньому професійному становленню, вирішенню життєвих проблем, генерації нових завдань та ідей. Такий підхід забезпечує свободу вибору кожним слухачем індивідуальної освітньої траєкторії, видів та форм підвищення кваліфікації. Аксіологічний підхід спрямований на опанування педагогами цінностей суспільства знань, формування толерантності, сприйняття надбань інших культур, ставлення до особистості слухача як до найвищої цінності; не просто накопичення дорослою людиною знань, та умінь, а задоволення його потреби у здобутті саме того знання та досвіду, яке є важливим для нього, засвоєнні способів його застосування на практиці [7].

До основних принципів побудови навчального процесу підвищення кваліфікації ми відносимо принцип випереджувального розвитку, фасилітативності, варіативності, циклічності, системності, неперервності, гуманізації, актуалізації результатів навчання, самостійної і творчої активності, індивідуалізації та диференціації, адаптивності та ін. [8, с. 150; 2, с. 7].

Змістово-технологічний складник розкриває зміст, форми, методи, технології професійного розвитку методистів у процесі підвищення кваліфікації. Зміст навчальної діяльності визначається відповідно до структури ІКТ компетентності, а також включає етапи підготовки з огляду на визначені нами рівні сформованості ІКТ компетентності методистів регіональних служб: «базовий (застосування знань) — набір технологічних навичок, що характеризує здатність методичного працівника розв'язувати прості завдання відповідно до видів своєї діяльності з використанням цифрових технологій; поглиблений (засвоєння знань) — рівень, що характеризує здатність методичного працівника розуміти та самостійно

розв'язувати чітко визначені завдання в галузі професійної діяльності з використанням цифрових технологій; професійний (розв'язування завдань) – рівень, що характеризує здатність методичного працівника розв'язувати комплексні завдання, адаптуватися до інших задач у галузі професійної діяльності з використанням цифрових технологій; організувати співробітництво, навчання педагогічних працівників із використанням цифрових технологій; експертний (продукування знань, вирішення проблем) — рівень, що характеризує здатність методичного працівника розв'язувати складні проблеми з багатьма взаємодіючими факторами, здійснювати інноваційну діяльність, створювати нові знання, матеріали, продукти та ін. з використанням цифрових технологій, пропонувати нові ідеї, бачити стратегії розвитку галузі» [9, с. 274–275].

Диверсифікація видів підвищення кваліфікації зумовила необхідність модернізації змісту, форм та технологій у системі післядипломної освіти. Вважаємо за доцільне оптимальне поєднання на курсах підвищення кваліфікації очної та дистанційної форм навчання. Із видів занять для дорослої аудиторії за очною формою навчання виокремлюємо лекцію, семінар, конференцію, ділову гру, тренінг, «круглий стіл», вебінар, тематичну дискусію, воркшоп, бар-камп та ін.; за дистанційною формою навчання ефективними, на нашу думку, будуть пролонговані сертифіковані вебінари-тренінги, а також самостійна та спільна робота в створеному віртуальному освітньому середовищі. Обираємо взаємодію в професійних мережах та педагогічний коучинг, як сучасні технології професійного розвитку в системі післядипломної освіти, які науковці трактують як послідовність етапів різних видів діяльності на засадах андрагогіки, та які, на нашу думку, забезпечать позитивну динаміку в розвитку ІКТ компетентності методистів регіональних служб у процесі підвищення кваліфікації [10].

Діагностико-результативний складник моделі визначає фактори, критерії та показники оцінювання рівнів розвитку ІКТ компетентності методичних працівників. Для створення факторно-критеріальної моделі оцінювання рівня ІКТ компетентності методистів регіональних служб на основі відповідної кваліметричної моделі Г. Єльнікової [3] за видами діяльності методичного працівника з інформаційно-комунікаційними технологіями ми виділили такі фактори: розуміння ролі інформаційно-комунікаційних технологій в освіті; базовий рівень володіння ІКТ; використання ІКТ у професійній діяльності; використання ІКТ для здійснення оцінювання та моніторингу якості освіти; сприяння формуванню ІКТ-компетентності педагогічних працівників; організація співпраці педагогічних працівників засобами ІКТ; професійний розвиток. Також під час моніторингу необхідно враховувати компоненти структури ІКТ компетентності методиста: ціннісно-мотиваційний, когнітивний, операційно-діяльнісний та дослідницько-рефлексивний.

Висновки. Отже, очікуваним результатом ефективності запропонованої концептуальної моделі має стати позитивна динаміка розвитку ІКТ компетентності методичних працівників.

Подальші розвідки з проблеми планується присвятити технологічним аспектам реалізації моделі розвитку ІКТ компетентності методистів регіональних служб у процесі підвищення кваліфікації.

Використана та рекомендована література

1. Биков В.Ю. Суспільство знань і освіта 4.0 // Освіта для майбутнього у світлі викликів XXI століття (польська, EDUKACJA W KONTEKŚCIE ZMIAN CYWILIZACYJNYCH). – Bydgoszcz : Wydawnictwo Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego, 2017. – С. 30–45.

2. Гуменюк В.В. Організація діяльності кафедри менеджменту та освітніх технологій на адаптивних засадах [Електронний ресурс] / В.В. Гуменюк // Адаптивне управління: теорія і практика. Серія «Педагогіка». – 2017 – Вип. 2 (3). – Режим доступу до ресурсу :

http://am.eor.by/images/adapt/vol3p/17_am_02_03_gumenyuk.pdf.

3. Єльнікова Г.В. Діагностика управлінської компетентності керівника загальноосвітнього навчального закладу : [навч. посіб.] / Г.В. Єльнікова, О.Л. Ануфрієва // Підготовка керівника середнього закладу освіти / за ред. Л. Даниленко. – К. : Міленіум, 2004. – С. 77–102.

4. Катюк Я.Л. Психолого-андрагогічні умови розвитку професійної компетентності працівників методичних служб у процесі підвищення кваліфікації / Я.Л. Катюк // Вісник післядипломної освіти : [зб. наук. праць] / Ун-т менеджменту освіти НАПН України ; редкол. : О.Л. Ануфрієва (та ін). — К., 2015. – Вип. 12 (25). – С. 80–90.

5. Лапшина І.С. Використання інформаційних технологій в процесах глобалізації регіональної післядипломної педагогічної освіти [Електронний ресурс] / І.С. Лапшина // Адаптивне управління: теорія і практика. Серія «Педагогіка». – 2017. – Вип. 3 (5) – Режим доступу до ресурсу : http://am.eor.by/images/adapt/Vol.3ped5/17ped3_5Lapshina_r.pdf (дата звернення : 15.11.2018).

6. Морзе Н.В. Модель стандарту ІКТ-компетентності викладачів університету в контексті підвищення якості освіти / Н.В. Морзе, А.Б. Кочарян // Інформаційні технології й засоби навчання, 2014. – Т. 43. – Вип. 5. – С. 27–39. – URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/ITZN_2014_43_5_5 (дата звернення: 05.11.2018).

7. Олійник В.В., Кириченко М.О., Отич О.М., Сорочан Т.М., Бондарчук О.І., Діденко Н.Г., Сергєєва Л.М., Клокар Н.І., Сидоренко В.В., Скрипник М.І. // Проблеми і перспективи розвитку післядипломної педагогічної освіти в умовах розбудови нової української школи. Наукове забезпечення розвитку освіти в Україні: актуальні проблеми теорії і практики (до 25-річчя НАПН України), 2017. – С 382–391.

8. Сидоренко В.В. Реформування системи підвищення кваліфікації керівників навчальних закладів в умовах реалізації концепції «Нова українська школа» / В.В. Сидоренко // Керівник нової української школи : світоглядно професійні орієнтири : [зб. наук. праць] / В.П. Андрущенко (голова), В.П. Бех (заст. голови), О.В. Алейнікова та ін. – К. : НПУ імені М.П. Драгоманова, 2017. – С. 148–153.

9. Сологуб О.С. Про стан сформованості інформаційно-цифрової компетентності методистів методичних установ районів, міст та об'єднаних територіальних громад / О.С. Сологуб // Науковий часопис Національного університету імені М.П. Драгоманова. Серія «Педагогічні науки» : [зб. наук. пр.]. – К. : Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2018. – Вип. 61. – С. 273–279.

10. Структура ІКТ-компетентности учителей. Рекомендации ЮНЕСКО [Електронний ресурс] // Вісник ЛНУ ім. Тараса Шевченка. № 20 (279), 2013. – ЮНЕСКО. Версія 2.0 UNESCO, 2011. URL : <http://iite.unesco.org/pics/publications/ru/files/3214694.pdf>.

11. Технології професійного розвитку педагогів : [метод. порадник] / упоряд.: Т.М. Сорочан, М.І. Скрипник; Держ. вищ. навч. зал. «Ун-т менедж. Освіти НАПН України». – К., 2016. – 231 с.

12. ISTE Standards [Online] / Society for Technology in Education. URL: <https://www.iste.org/standards> . (accessed at 6.11.2018). Title from the screen.

References

1. Bykov V.Iu. Suspilstvo znan i osvita 4.0 // Osvita dlia maibutnoho u svitli vyklykiv KhKhI stolittia (polska, EDUKACJA W KONTEKŚCIE ZMIAN CYWILIZACYJNYCH). – Bydgoszcz : Wydawnictwo Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego, 2017. – S. 30-45.

2. Humeniuk V. Orhanizatsiia diialnosti kafedry menedzhmentu ta osvitnikh tekhnolohii na adaptyvnykh zasadakh / V.V. Humeniuk // Adaptivne upravlinnia: teoriia i praktyka. Seriia «Pedagogika». – Vyp. 2 (3), 2017 – URL: http://am.eor.by/images/adapt/vol3p/17_am_02_03_gumenyuk.pdf (data zvernennia: 05.11.2018).

3. Yelnykova H.V. Diahnostyka upravlinskoï kompetentnosti kerivnyka zahalnoosvitnoho navchalnoho zakladu : navch. posib. / H.V. Yelnykova, O.L. Anufriieva // Pidhotovka kerivnyka serednoho zakladu osvity / za red. L. Danylenko. – K. : Milenium, 2004. – S. 77–102.

4. Katiuk Ya.L. Psykholoho-andrahohichni umovy rozvytku profesiinoï kompetentnosti pratsivnykiv metodychnykh sluzhb u protsesi pidvyshchennia kvalifikatsii / Ya.L.Katiuk // Visnyk pisliadyplomnoi osvity : zb. nauk. prats /Un-t menedzhmentu osvity NAPN Ukrainy ; redkol. : O.L.Anufriieva (ta in). – Vyp. 12(25). – K., 2015. – S. 80–90.

5. Lapshyna I. Vykorystannia informatsiinykh tekhnolohii v protsesakh hlobalizatsii rehionalnoi pisliadyplomnoi pedagogichnoi osvity [Elektronnyi resurs] / I.Lapshyna // Elektronne naukowe fakhove vydannia «Adaptivne upravlinnia: teoriia i praktyka» Seriia «Pedagogika» Vypusk 3(5), 2017. URL : http://am.eor.by/images/adapt/Vol.3ped5/17ped3_5Lapshina_r.pdf (data zvernennia: 15.11.2018).

6. Morze N.V. Model standartu IKT-kompetentnosti vykladachiv universytetu v konteksti pidvyshchennia yakosti osvity / N.V.Morze, A.B. Kocharian // Informatsiini tekhnolohii y zasoby navchannia. 2014. T. 43, Vyp. 5. S. 27–39. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ITZN_2014_43_5_5. (data zvernennia: 05.11.2018).

7. Oliinyk V.V., Kyrychenko M.O., Otych O.M., Sorochan T.M., Bondarchuk O.I., Didenko N.H., Serheieva L.M., Klokar N.I., Sydorenko V.V., Skrypnyk M.I. (2017). Problemy i perspektyvy rozvytku pisliadyplomnoi pedagogichnoi osvity v umovakh rozbudovy novoi ukrainskoï shkoly. Naukove zabezpechennia rozvytku osvity v Ukraini: aktualni problemy teorii i praktyky (do

25-richchia NAPN Ukrainy). stor. 382-391.

8. Sydorenko V.V. Reformuvannia systemy pidvyshchennia kvalifikatsii kerivnykiv navchalnykh zakladiv v umovakh realizatsii kontseptsii «Nova ukrainska shkola» / Kerivnyk novoi ukrainskoi shkoly : svitohliadnoprofesiini oriientyry : zb. nauk. pr. / V.P. Andrushchenko (holova), V.P. Bekh (zast. holovy), O.V. Aleinikova ta in. – K. NPU imeni M.P. Drahomanova, 2017. – S. 148–153.

9. Solohub O.S. Pro stan sformovanosti informatsiino-tsyfrovoi kompetentnosti metodystiv metodychnykh ustanov raioniv, mist ta obiednanykh terytorialnykh hromad // Naukovyi chasopys Natsionalnoho universytetu imeni M.P. Drahomanova. Seriiia «Pedahohichni nauky»: [zb. nauk. prats] – 2018. – Vyp. 61. – K. : Vyd-vo NPU imeni M.P. Drahomanova,. – S. 273–279.

10. Struktura IKT-kompetentnosti uchiteley. Rekomendatsii YuNYeSKO [Yelektronniy resurs] // Visnik LNU im. Tarasa Shevchenka. № 20(279), 2013. YuNYeSKO. Versiya 2.0 UNESCO, 2011. URL : <http://iite.unesco.org/pics/publications/ru/files/3214694.pdf> (data zvernennya: 05.11.2018).

11. Tekhnolohii profesiinoho rozvytku pedahohiv: metodychnyi poradnyk / Uporiadnyky: T.M. Sorochan, M.I. Skrypnyk; [navch.- metod. posib.]; Derzh. vyshch. navch. zal. «Un-t menedzh. osvity». – K., 2016. – 231 s.

12. ISTE Standards [Online] / Society for Technology in Education. URL : <https://www.iste.org/standards>. (accessed at 6.11.2018). Title from the screen.

Александра Станиславовна Сологуб

методист научно-методического центра преподавания информатики, информационно-коммуникационных технологий и дистанционного обучения Хмельницкого областного института последипломного педагогического образования, м. Хмельницкий

МОДЕЛЬ РАЗВИТИЯ ИНФОРМАЦИОННО-КОММУНИКАЦИОННОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ МЕТОДИСТОВ РЕГИОНАЛЬНЫХ СЛУЖБ В ПРОЦЕССЕ ПОВЫШЕНИЯ КВАЛИФИКАЦИИ

Аннотация. В Законе Украины «Об образовании» одна из ключевых компетентностей, необходимых современному человеку для успешной жизнедеятельности, указана информационно-коммуникационная. Однако невозможно сформировать ключевых компетентностей учащихся, не сформировав их у учителей и у тех, кто их учит и осуществляет методическое сопровождение. В статье рассматривается проблема развития информационно-коммуникационной компетентности методистов региональных служб – районных (городских) методических кабинетов (центров), методических служб объединенных территориальных громад. Автор анализирует последние исследования по данному вопросу, обосновывает концептуальную модель

развития информационно-коммуникационной компетентности методических работников в процессе повышения квалификации.

В работе представлена характеристика составляющих модели: мотивационно-целевой, теоретико-методологической, содержательно-технологической и диагностико-результативной. Автор актуализирует цель развития ИКТ компетентности методистов, описывает принципы и подходы к организации процесса повышения квалификации методических работников; обосновывает выбор содержания, форм, технологий профессионального развития методистов; характеризует уровни сформированности ИКТ компетентности методических работников (базовый, углубленный, профессиональный и экспертный). Уделяется внимание факторам оценки уровня развития ИКТ компетентности по видам деятельности методиста с информационно-коммуникационными технологиями: понимание роли информационно-коммуникационных технологий в образовании; базовый уровень владения информационно-коммуникационными технологиями; использование информационно-коммуникационных технологий в профессиональной деятельности; использование информационно-коммуникационных технологий для оценки и мониторинга качества образования; содействие формированию ИКТ компетентности учителей; организация сотрудничества педагогов средствами информационно-коммуникационных технологий; профессиональное развитие. Перспективу дальнейших исследований автор видит в обосновании технологических аспектов реализации модели развития ИКТ компетентности методистов региональных служб в процессе повышения квалификации.

Ключевые слова: информационно-коммуникационная компетентность, методист региональной службы, модель развития ИКТ компетентности, подходы к развитию ИКТ компетентности, технологии профессионального развития, факторы, компоненты ИКТ компетентности методистов.

Oleksandra St. Solohub

methodologist of the scientific and methodological center of teaching computer sciences, information and communication technologies and distance learning of Khmelnytskyi Regional Institute of Postgraduate Pedagogical Education, Khmelnytskyi city

MODEL OF DEVELOPMENT OF ICT COMPETENCE OF METHODOLOGISTS OF REGIONAL SERVICES IN THE PROCESS OF ADVANCED TRAINING

Abstract. In the Law of Ukraine "On Education" one of the key competencies necessary for a modern person for successful life activity is ICT competence. However, it is impossible to form the key competencies of students

without forming them among teachers and those who teach them and carry out methodological support. The article deals with the problem of development ICT competence of methodologists of methodological institutions of districts, cities and united territorial communities. The author analyzes the latest research on this issue, substantiates the conceptual model of development of information and communication competence of methodologists in the process of advanced training. The work describes the components of the model: motivational-targeted, theoretical-methodological, substantive-technological, and diagnostic-effective. The researcher actualizes the purpose of ICT development of the competence of methodologists, describes the selected principles and approaches to organization of the process of professional development of methodologists; substantiates the choice of content, forms, technologies of professional development of methodologists; characterizes the levels of ICT competence development for methodologists (basic, advanced, professional and expert). Author focuses on the factors for assessing the level of ICT competence of methodologists by types of activities with information and communication technologies: understanding the role of information and communication technologies in education; basic knowledge of information and communication technologies; the use of information and communication technologies in professional activities; the use of information and communication technologies to assess and monitor the quality of education; promoting the ICT competence development of teachers; organization of cooperation of teachers by means of information and communication technologies; Professional Development. Further research will focus on the substantiation of the technological aspects of the implementation of development model ICT competence of methodologists of regional services in the process of advanced training.

Key words: information and communication competence, methodologist of the regional service, ICT competence development model, approaches to the development of ICT competence, professional development technologies, factors, components of ICT competence.

Стаття надійшла до редакції 21 листопада 2018 року

Рецензент:

науковий керівник, кандидат педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедри менеджменту та освітніх технологій
Хмельницького обласного інституту післядипломної
педагогічної освіти **В.В. Гуменюк**